

Nowy rząd RFN zaprzysiężony

Marta Zawilska-Florczuk

17 grudnia został zaprzysiężony rząd CDU/CSU i SPD (505 mandatów w Bundestagu na 631). Jest to trzecia kadencja Angeli Merkel jako kanclerza federalnego i druga wielka koalicja, której przewodniczy. Utworzenie rządu poprzedziły długie negocjacje, najważniejszym warunkiem zawarcia koalicji był jednak pozytywny wynik wewnętrznego referendum w SPD, od którego socjaldemokraci uzależnili wejście do rządu. W gabinecie SPD otrzymała sześć stanowisk, a CDU i CSU odpowiednio pięć i trzy. Wicekanclerzem został przewodniczący SPD, Sigmar Gabriel, który objął tekę ministra energii i gospodarki. Stanowiska utrzymało dwoje ministrów (finansów i edukacji), a czworo zmieniło resorty.

Komentarz

- Podział tek między koalicjantami wskazuje na mocną pozycję SPD w rządzie i świadczy o determinacji chadeków do zawiazania koalicji w tym kształcie. Mimo zwycięstwa w wyborach i wynoszącej prawie 20 p.p. przewagi nad socjaldemokratami chadecy zmuszeni byli do szeregu ustępstw zarówno w sferze merytorycznej (m.in. zgoda na wprowadzenie płacy minimalnej, zalegalizowanie podwójnego obywatelstwa), jak i personalnych. Z drugiej strony CDU utrzymała priorytetowe Ministerstwo Finansów, *de facto* odpowiedzialne wraz z Urzędem Kanclerskim za kształtowanie polityki europejskiej RFN oraz ważne dla siebie resorty obrony i spraw wewnętrznych. Ministrowie i sekretarze stanu z ramienia tej partii to osoby doświadczone, należące do ścisłego grona współpracowników kanclerz Merkel.
- Istotną zmianą jest koncentracja kompetencji związanych z transformacją energetyczną (Ministerstwo Energii i Gospodarki, Ministerstwo Środowiska) w rękach SPD. Świadczy to o woli usprawnienia zarządzania tym projektem (dotąd odpowiedzialne za niego było kilka resortów o niejasnym podziale zadań). Jest też wybiegiem ze strony chadeków: wobec rosnących trudności z dotrzymaniem założonego harmonogramu Energiewende i koniecznością wprowadzenia niepopularnych rozwiązań (zwiększenie obciążeń finansowych dla konsumentów) główna odpowiedzialność spadnie na socjaldemokratów, a nie na CDU i CSU.
- Szerokie poparcie socjaldemokratów dla zawarcia wielkiej koalicji (prawie 76%) wzmacnia przede wszystkim pozycję dotąd mało charyzmatycznego przewodniczącego SPD, obwinianego za słaby wynik socjaldemokratów w wyborach do Bundestagu. Dobry wynik referendum partyjnego jest pozytywną prognozą dla pracy nowego rządu; jego

decyzje nie będą kontestowane przez partyjną bazę, a socjaldemokraci nie będą zmuszeni do podkreślania na każdym kroku swojej niezależności, co może usprawnić wypracowywanie kompromisów.

- Największym zaskoczeniem personalnym jest zmiana na stanowisku ministra obrony. Dotychczasowy szef resortu Thomas de Maizière zostanie ministrem spraw wewnętrznych (sprawował już ten urząd w latach 2009–2011), a jego miejsce zajmie Ursula von der Leyen, dotąd minister pracy i spraw społecznych. Roszada ta jest spowodowana kontrowersjami wokół nieudanego zakupu przez resort obrony bezzałogowych samolotów i braku jasności co do roli, jaką odegrał w nim de Maizière. Jest także nobilitacją popularnej polityk, która wymieniana jest wśród potencjalnych kandydatów na następcę Angeli Merkel na czele CDU.

Aneks

Skład rządu federalnego RFN

	stanowisko	partia	wcześniejsze funkcje
Angela Merkel	kanclerz federalny	CDU	przewodnicząca CDU, kanclerz federalna od 2005 roku
Sigmar Gabriel	wicekanclerz, minister energii i gospodarki	SPD	przewodniczący SPD, w latach 2005–2009 federalny minister środowiska
Wolfgang Schäuble	minister finansów	CDU	minister finansów w latach 2009–2013, w latach 2005–2009 minister spraw wewnętrznych
Frank-Walter Steinmeier	minister spraw zagranicznych	SPD	przewodniczący frakcji SPD w Bundestagu, w latach 2005–2009 minister spraw zagranicznych, w latach 1999–2005 szef Urzędu Kanclerskiego
Thomas de Maizière	minister spraw wewnętrznych	CDU	w latach 2011–2013 minister obrony, w latach 2009–2011 minister spraw wewnętrznych, w latach 2005–2009 szef Urzędu Kanclerskiego
Ursula von der Leyen	minister obrony	CDU	w latach 2009–2013 minister pracy i spraw społecznych, w latach 2005–2009 minister rodziny, seniorów, kobiet i młodzieży

Andrea Nahles	minister pracy i spraw społecznych	SPD	sekretarz generalna SPD
Heiko Maas	minister sprawiedliwości i ochrony praw konsumentów	SPD	minister gospodarki Kraju Saary, przewodniczący SPD w Kraju Saary
Manuela Schwesig	minister rodziny, seniorów, kobiet i młodzieży	SPD	członek zarządu SPD, minister spraw społecznych Meklemburgii-Pomorza Przedniego
Alexander Dobrindt	minister transportu i infrastruktury cyfrowej	CSU	sekretarz generalny CSU
Hermann Gröhe	minister zdrowia	CDU	sekretarz generalny CDU
Hans-Peter Friedrich	minister żywności i rolnictwa	CSU	w latach 2009–2011 minister spraw wewnętrznych
Barbara Hendricks	minister środowiska, budownictwa i bezpieczeństwa reaktorów	SPD	skarbnik SPD, w latach 1998–2007 sekretarz parlamentarny w Ministerstwie Finansów
Johanna Wanka	minister edukacji i badań naukowych	CDU	od 2013 roku minister edukacji i badań naukowych, w latach 2010–2013 minister nauki i kultury Dolnej Saksonii, w latach 2000–2009 minister nauki, badań naukowych i kultury Brandenburgii
Gerd Müller	minister współpracy i pomocy rozwojowej	CSU	w latach 2005–2013 sekretarz parlamentarny w Ministerstwie Żywności, Rolnictwa i Ochrony Konsumentów
Peter Altmaier	szef Urzędu Kanclerskiego i minister ds. nadzwyczajnych	CDU	w latach 2012–2013 minister środowiska, ochrony przyrody i bezpieczeństwa reaktorów